

Motion till riksdagen 2018/19:2045

av **Arman Teimouri m.fl. (L)**

En liberal företagarpolitik

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om företagandets villkor och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att lagen (1966:742) om hotell- och pensionströrelse ska avskaffas och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

För oss liberaler är företagandet både ett uttryck för individens möjlighet att förverkliga sina drömmar och en grundförutsättning för vårt gemensamma samhällsbygge. Det är genom företagens möjlighet att växa som jobb skapas. Fler jobb i växande företag betyder nya livschanser för individer, minskat utanförskap och i förlängningen ökade skatteintäkter, vilket i sin tur finansierar den gemensamma välfärden.

Välståndet finns i företagandet

Välståndet finns i företagandet. Företag och företagsamma personer skapar jobb och tillväxt. Fler jobb i växande företag betyder ökade skatteintäkter, vilket i sin tur finansierar vår gemensamma välfärd och övriga utgiftsområden i statsbudgeten. Småföretagen och deras anställda är den största skattebetalaren på kommunal nivå i Sverige. Totalt svarar de små företagen för 32 procent av intäkterna för Sveriges kommuner. Förståelsen för vår välfärdsgrund måste spridas bland offentliga aktörer i Sverige. Det måste göras i vardagen och i myndighetsutövningen. Med hänsyn genom hela det offentliga systemet från den lagstiftande till den verkställande och dömande makten. Politiska beslut inverkar på företagandets förutsättningar. Arbetet för att nå ett gott näringslivsklimat i en global konkurrens börjar i det lilla: i det kommunala beslutet och i det statliga verkets handläggning.

Förvaltningsmyndigheterna måste förstå att förutsättningen för vårt sociala skyddsnät, vår skola och omsorg står att finna i den entreprenör som varje dag går till arbetet. Som möter de kollegor som personen har anställt och som tillsammans

producerar det välstånd som gjort Sverige starkt. Mycket blev bättre i företagskontakterna under alliansregeringen 2006–2014 även om det fortfarande förekommer dåliga exempel på både statlig, regional och lokal nivå. Grunden till utmaningen ligger i den negativa attityd gentemot företagande som fortfarande förekommer inom vissa myndigheter.

En översyn ska göras av regleringsbrev för förvaltningsmyndigheterna för att tydliggöra det ansvar som dessa har för att värna näringsklimatet i Sverige. Innan en myndighet beslutar om föreskrifter eller allmänna råd ska myndigheten göra en konsekvensutredning för att analysera förslagets följder och kostnadsmissiga effekter för företagen. När det gäller föreskrifter som kan påverka företags förutsättningar ska myndigheten dessutom ge Regelrådet tillfälle att yttra sig över konsekvensutredningen.

Idag tvingas företag vända sig till många olika nationella myndigheter i sitt företagande. Uppgiftslämnande sker till SCB, Skatteverket och Bolagsverket. Uppgifter om företagets ledning lämnas till Bolagsverket och Skatteverket. Tillsyn sker av länsstyrelserna och av olika specialistmyndigheter. Att föra samtal med var och en av dessa är en orimlig regelbörda för näringsidkaren. Istället bör en ”en dörr in”-funktion skapas för landets företag.

Sverige behöver en skattereform som sänker skatterna

Jämfört med nästan alla andra länder har Sverige höga marginalsatser redan vid medelhöga inkomster, och de högsta marginalsatserna på de allra högsta inkomsterna. Det bidrar till ett mindre effektivt skattesystem där antalet arbetade timmar är lägre än det annars skulle ha varit, men innebär också att det för många lönar sig dåligt att utbilda sig eller driva företag. Liberalerna vill därför se en kraftig höjning av brytpunkten. Förslaget innebär att en genomsnittlig förstelärare, lokförare, barnmorska eller präst helt slipper betala statlig inkomstskatt. Det andra steget i den statliga inkomstskatten, den så kallade värnskattn, bör helt avskaffas. Liberalerna vill också återställa jobbskatteavdraget för månadsinkomster över 50 000 kronor eftersom det skulle stimulera människor till att arbeta mer, få dem att vilja utbilda sig och ta ansvar, och också göra det lättare för svenska företag att locka till sig talanger utifrån. Dessutom behöver de svenska reglerna för expertskatt bli mer konkurrenskraftiga än idag.

Modern lagstiftning – exemplet hotell och pensionat

Arbetet med modern lagstiftning och utvecklingen av nya lösningar måste snabbare anpassas för att inte skapa en snedvriden konkurrens. Ett tydligt sådant exempel är lagen om hotell- och pensionatverksamhet. Idag räcker det inte med att uppfylla de sedvanliga kraven för att ha rätt att driva företag eller öppna ett hotell eller ett pensionat. Det krävs också en extra lämplighetsprövning där man prövas hos polisen om man är lämplig att driva hotell. Lagen föreskriver dessutom att polisen ska godkänna en namngiven föreståndare och dennes ersättare som ansvarar för verksamheten i tillståndshavarens ställe och inspektera byggnadens beskaffenhet.

Lagen är en otidsenlig kvarleva från den tid då hotellen skulle registrera sina gäster och överlämna gästlistan till polisen. Ett samtida exempel är hemsidesplattformen Airbnb som kan göra privatpersoner till småskaliga hotellägare, utan att behöva rätta sig efter den komplicerade lagstiftning som den som bedriver professionell hotellverk-

samhet måste följa. Verkligheten har således sprungit förbi hotellagen och den bör avskaffas för att hotell- och pensionatsrörelser ska behandlas på samma sätt som alla andra företagare. Dessutom skulle ett avskaffande vara ytterligare en välkommen avlastning för polisen som skulle kunna ägna sig åt sitt huvuduppdrag, nämligen att klara upp brott istället för att i förväg tvingas granska företagare.

Statens betalningsansvar

Den offentliga sektorn måste föregå med gott exempel och säkerställa att man lever upp till sina betalningsförpliktelser. Vart sjätte småföretag anger att offentlig sektor sällan eller aldrig betalar i tid. Att offentliga aktörer brister i sina rutiner när principen om 30 dagars betalningstid har fastställts är oacceptabelt. En statlig utredning bör tillsättas för att gå igenom vidden av problemet samt föra vidare instruktioner till offentliga aktörer på olika nivåer om att reglerna om 30 dagars betalning ska respekteras. Målet är att näringsidkare som så önskar ska kunna spara kvitton digitalt istället för i fysiskt format. En förutsättning för eventuella uppmjukningar av lagstiftningen i den riktningen är dock att de inte ger ökat utrymme för skatte- eller bokföringsfusk.

Trygghet för företagare

I den parlamentariska socialförsäkringsutredningen Mer trygghet och bättre försäkring (SOU 2015:21) framhålls brister i socialförsäkringssystemet för företagare. Speciellt när det gäller de så kallade kombinatörerna, företagare som förenar kortare anställningar med sin egen näringsverksamhet. Kombinatörerna är många och ökar stadigt i antal. Välfärdssystemet kan inte basera sig på att man delar in medborgarna i ett A- och ett B-lag, där löntagare erbjuds bättre skydd än den som väljer att skapa ett välfärdsskapande företag. Dagens arbetsmarknad kräver tydliga och generella regler som värnar samtliga medborgare. Systemen för t.ex. sjukpenning, arbetslöshetsförsäkring, föräldrapenning, och friskvård måste likställas mellan företagare och anställda.

När företagaren blir sjuk

För den som driver ett företag är det svårt och dyrt att vara sjuk. Risk för minskad omsättning, en tung regelbörda och en bristande möjlighet till ekonomisk ersättning straffar den som tagit steget till eget företag. Ofta drabbas företagaren dubbelt när denne tvingas betala både sjuklön för den sjuka personalen och jobba i kapp det arbete som måste göras. Kanske när man själv är i sjuk. Enligt organisationer som Företagarna går många företagare till jobbet även om de borde vara hemma och kureras. Systemet med sjukpenninggrundande inkomst (SGI) är idag utformat för sjuka arbetstagare på arbetsmarknaden, inte för de fall då arbetsgivaren eller företagaren själv blir sjuk. Reglerna samlas i socialförsäkringsbalken (2010:110) och leder i många fall värderingsmässigt fel. Om vi vill att fler människor ska känna det som ett tryggt, givet och utvecklande steg att gå från anställning till eget företag måste reglerna anpassas efter våra välfärdsskapares förutsättningar.

För att ytterligare försvåra systemet har systemet för sjukförsäkringen olika regler för den som har en enskild firma och den som driver aktiebolag och är anställd av det egna bolaget. Egenföretagaren kan välja mellan karenstid på 1, 3 eller 30 dagar innan

personen kan vända sig till Försäkringskassan för sjukersättning, medan den som driver sitt företag som aktiebolag betalar sjuklön åt sig själv de första 14 dagarna (förutom den första karensdagen). Här behövs en ökad förståelse för näringsidkarens förutsättningar. Speciellt när det gäller äldre företagare.

Valfrihet i välfärden

Genom att bryta de tidigare offentliga monopolen har de anställda fått möjlighet att starta företag och förverkliga nyskapande idéer om hur verksamheten ska bedrivas. I huvudsak är det företagsamma kvinnor som utifrån sina tidigare anställningar i kommuner och landsting och erfarenheter startat nya företag inom välfärden. Företagaren känner sin bransch och skapar en vara eller tjänst som svarar mot ett synliggjort behov. Så har entreprenörer verkat i alla tider. Nu hotas den positiva utvecklingen inom vårdföretagandet av ett näringsförbud från de rödgröna partierna genom ett förbud mot vinster i välfärden. Att införa ett vinstförbud för företagen inom vård och omsorg är en begränsning av företagandet som saknar motstycke i svensk näringslivshistoria. Möjligtvis kan det jämföras med ambitionen att genom löntagarfonder socialisera svenska företag på 1970- och 80-talen.

Det är svårt att förstå en reform som slår blint mot välfungerande verksamhet och som dessutom riktar sig mot kvinnors företagande. Inget vinstförbud ska införas inom välfärdssektorn. Kvalitet ska vara ledstjärnan för verksamheten och inte sättas i motsatsförhållande till ett eventuellt vinstuttag. Sedan 1990-talet har den offentliga sektorn i Sverige genomgått en valfrihetsrevolution som öppnat vägen för patientmakt och entreprenörskap inom vård, skola och omsorg. Inom övriga områden, socialtjänst och övrig hälso- och sjukvård, är det frivilligt för kommuner, landsting och regioner att införa valfrihetssystem. Liberalerna och alliansregeringen tog ytterligare viktiga steg för att öka valfrihet genom lagen (2008:962) om valfrihetssystem (LOV). LOV reglerar de fall när myndigheter konkurransutsätter delar av sin verksamhet och låter medborgaren välja utförare bland olika leverantörer.

LOV har flyttat makten från politiker till de som står närmast vården och de individuella förutsättningarna, det vill säga utförarna och brukarna. Vårdval och en mångfald av vårdgivare har bidragit till ökad tillgänglighet, kortare värdköer och effektivare användning av vårdens resurser. Valfrihetslösningar (upphandlingar enligt LOV) är en framgångssaga som ska tillämpas i alla landets landsting, regioner och kommuner.

Företagens finansiering

Många företag anger bristande finansiering som ett stort tillväxthinder. För en nyföretagare som ännu inte kan visa på några intäkter är finansieringsutmaningarna ännu större. Ofta hänvisas företagaren i dessa lägen till att finansiera sina tillväxtskapande drömmar med eget kapital eller lån från nära och kära. Enligt Företagarna är ett av de främsta hindren för expansion och nyanställning svårigheten att få finansiering. Över hälften av alla Sveriges småföretagare anser att det är ganska eller mycket svårt att få extern finansiering till löpande verksamhet och investeringar. Ett fungerande finansieringssystem för små och medelstora företag som står inför en expansion skapar både jobb, tillväxt och ökade intäkter till vår gemensamma välfärd.

Personaloptionernas beskattning

Personaloptioner är en väg att gå för ett expanderande företag som vill växa utan extern finansiering. Istället för att säkra finansiering för personalens lön erbjuder näringsidkaren den högkvalificerade personalen delägarskap i företaget genom optioner. De anställda kan då acceptera en lägre lön inledningsvis, för att få möjligheten att ta hem en större vinst senare när aktierna realiserar. Detta är en vanlig finansieringsmodell för mindre, nybildade, snabbt växande företag, så kallade startups. I Sverige beskattas personaloptioner som löneinkomster med en total skattesats på 57 procent. Dessutom betalar bolaget arbetsgivaravgifter ovanpå bruttolönen. Detta är orimligt med tanke på vad optionerna är för något och den funktion som dessa fyller.

Periodiseringsfondernas regler bör ses över

Ett företags första tid är ofta kritisk. För att underlätta nyföretagande och ge ett nytt företag goda förutsättningar att växa under de första fem åren bör reglerna för periodiseringsfonder ses över och utökas. Avdrag för avsättningar i periodiseringsfonder regleras i inkomstskattelagen. När resultatet av näringsverksamhet beräknas får näringsidkaren göra avdrag för avsättning till periodiseringsfond. Avdraget beskattas när näringsidkaren önskar det, dock inom sex år. Detta för att parera goda år mot dåliga, men även för att möjliggöra en starkare start för bolaget.

Enskild näringsverksamhet eller fysisk person som är delägare i svenska handelsbolag får göra avdrag med högst 30 procent av inkomsten. Juridiska personer får göra avdrag med högst 25 procent. För att förenkla för företagen, ge ökade incitament att spara kapital i det egna bolaget och gynna vidareutveckling genom att tillgängliggöra mer kapital i företagets början bör reglerna för periodiseringsfond ses över. Systemet för periodiseringsfond likställs mellan samtliga bolagsformer.

Statligt riskkapital

Det statliga riskkapitalet är en marknadsekonomisk anomali, som i vissa fall kan vara behövligt, men långtifrån eftersträvänsvärt. Det statliga riskkapitalet fyller en funktion där marknaden av ett eller annat sätt inte fungerar, eller där glesbygd och geografiska utmaningar försvårar företagets kapitalförsörjning. Det finns dock inget egenvärde i att ha ett så omfattande statligt riskkapital som vi har idag. De statliga utgifterna på detta område skulle exempelvis kunna omformas till utökad investeringsavdrag för entreprenörers satsningar på sina egna och andras bolag. Detta måste utredas noga. När det statliga riskkapitalet satsas är det ofta för lite och för sent. Riksrevisionen har i sin rapport ”Statens insatser för riskkapitalförsörjning – i senaste laget” (RiR 2014:1) pekat på att det statliga riskkapitalet inte når de små och nystartade företag som enligt regleringsbrevens ska ta del av de avsatta tillgångarna. Höga räntor, höga administrativa kostnader och långa beslutstider gör de statliga riskkapitalbolagen till olämpliga tillväxtfinansierare enligt organisationer som Svenskt Näringsliv och Företagarna.

Kompletterande stöd till små och medelstora företag

Lejonparten av företagets finansiering sköts på ett fullgott sätt på den fria marknaden, men det finns även exempel på tillfällen då stöd från statliga investeringsfonder kan

vara på sin plats. Aktörer som Almi Företagspartner ska fungera som ett komplement till de kommersiella bankerna och rikta in sig på de nystartade bolag som kan ha svårt att hitta traditionell finansiering. Framförallt på grund av att de är nystartade och därmed är svårare att värdera. Statens investeringar får inte skapa några undanträngningseffekter, där privata investerare skulle kunna fylla det aktuella behovet. Istället bör verksamheten riktas mot att stärka just de aktörer som marknaden inte satsar på. Det kan handla om nystartade företag utan kapital, eller där näringsidkaren inte har något eget kapital som kan fungera som säkerhet för ett eventuellt lån. Eventuella undanträngningseffekter som det statliga riskkapitalet skapar ska utredas.

Almi bör utveckla ett mikrolån av CSN-modell för de entreprenörer som står beredda att bidra till vår gemensamma välfärd. Att gå från exempelvis studier till företagande kommer i denna modell att kännas enklare, smidigare och tryggare för den unga entreprenören. Precis som CSN-lånet innebär det en investering som staten gör i den enskilde, men som återbetalar sig över de kommande åren i form av ökade intäkter till statsbudgeten.

Värdet av kvitto

För företagare kommer kvittot alltid att ha ett värde. Ett kvitto är symbolen för att näringsidkaren bedriver sin verksamhet i enlighet med lagarna och bidrar till den välfärd som stärker alla oss i vårt land. Av skatteförordningen (2011:1244) 39 kap. 7 § följer att "vid varje försäljning ska ett av kassaregistret framställt kvitto tas fram och erbjudas kunden". Kassakvittot som fysiskt objekt kan dock framstå som något ålderdomligt i en digitaliserad värld. Kvaliteten på fysiska kvitton är ofta dålig, de riskerar att försvinna och det tvingar entreprenören att vara på en fysisk plats. Enligt mervärdesskattelagen (1994:200) 11 kap. 6 § får dock elektronisk faktura endast lämnas om mottagaren godkänner det. För oss liberaler är målet att näringsidkare som så önskar ska kunna spara kvitton digitalt istället för i fysiskt format. En förutsättning för eventuella uppmjukningar av lagstiftningen i den riktningen är dock att de inte ökar utrymmet för skatte- eller bokföringsfusk.

Det kan även diskuteras vilka transaktioner och för vilka belopp som vid varje tillfälle måste redovisas som ett fullständigt kvitto. Enligt mervärdesskattelagen (1994:200) 11 kap. 8 § måste en fullständig faktura innehålla upp till 16 olika uppgifter. Undantaget är om fakturans totalbelopp inte överstiger 4 000 kr inklusive moms (11 kap. 9 §). Då kan en förenklad faktura (kvitto) utfärdas. Beloppsgränsen för förenklad faktura bör höjas till 10 000 kronor inklusive moms. Reformen måste givetvis införas med hänsyn till EU-lagstiftningen. Frågan skulle med fördel dessutom kunna drivas av regeringen på EU-nivå för att nå en harmonisering av förenklade fakturor inom hela den europeiska gemenskapen.

Skydda företagaren mot brott

För Sveriges liberala parti är frihet något som föds genom både individens drivkraft och den sociala grund som samhället vilar på. Friheten består både i potentialen att söka sin egen lycka, men även i friheten från förtryck såväl från orättmätiga lagregler som från kriminella element. En näringsrik politik för Sveriges företag handlar inte bara om att se över det offentliga regelverket, utan även om att garantera näringsidkarnas säkerhet och

egendom undan bedragare och våldsverkare. Att som samhälle stå upp för och skydda näringsidkarna är att värna det allmännas främsta intäktskälla. Varje år utsätts tusentals företagare för brott och bedrägeriförsök från kriminella och oseriösa aktörer.

Omfattningen av brottsligheten är inte helt klarlagd, inte bara för att anmälningsgraden inom vissa brott är låg, utan för att tydlig statistik från Brottsförebyggande rådet (Brå) saknas. Den nationella trygghetsundersökningen mäter inte alla brott som begås mot juridiska personer. Detta måste åtgärdas genom ändrade direktiv till Brottsförebyggande rådet.

Egendomsskyddsutredningen, som tillsattes av alliansregeringen 2006–2014, har behandlat flera frågeställningar avseende ett utökat stöd för brottsutsatta företagare i Stärkt straffrättsligt skydd för egendom (SOU 2013:85). Dock återstår mycket att göra för att garantera våra välfärdsskapare ett tryggt företagande. Polisen måste få ökade resurser och direktiv att även prioritera brott mot juridiska personer lika högt som personbrotten.

Vid sidan av direkta tillgreppsbrott och brott som utsätter näringsidkaren för våld eller hot om våld är ekonomisk brottslighet ett gissel för landets företagare. Omkring hälften av alla bedrägerier riktas mot företag. Samtidigt finns det, enligt Brå, fortfarande en ”stor obalans mellan brottsvolymen och de tillgängliga utredningsresurserna”. Företagsbedrägerier, bluffakturor och rena företagskapningar tär på näringsklimatets fundament. Om inte samhällskontraktet upprätthålls av den stat som företagaren förser med skattepengar kommer färre entreprenörer våga ta steget till eget företagande. Ekonomisk brottslighet måste beivras på alla nivåer.

Företagaren en svagare part i bedrägerier

Idag finns det ett antal kriminella aktörer som livnär sig på att vilseleda företagare och lura dem på pengar. Genom internet och massproducerade postala utskick lurar småföretagare i hela landet att godkänna bluffakturor eller värdelösa tjänster som erbjuds per telefon. Särskilt svårt drabbas de småföretagare som driver sin verksamhet utan en ekonomiavdelning eller anställda jurister. Staten måste stå upp för dessa företagare och anpassa lagstiftningen efter deras förutsättningar. En genomlysning av lagstiftningen på detta område är nödvändig. Utgångspunkten bör vara att den brottsutsatta småföretagaren ska ses som en svagare part i förhållande till den kriminella aktör som livnär sig på bedrägerier. Med ett perspektiv som tar hänsyn till den enskilde näringsidkarens förutsättningar kan det offentliga stötta den brottsutsatta företagaren.

Idag förekommer det exempel på att bedragare vänder sig till Kronofogden för att driva in en falsk faktura eller betalning för en värdelös produkt. Inför hotet om att få en betalningsanmärkning är det många företagare som betalar av ren instinkt när Kronofogden står som avsändare på påminnelsen. Offentliga myndigheter måste åläggas en skyldighet att träda in för att hindra bedrägerier. Eller i vart fall inte stödja bedrägeribrotten.

Genom att se småföretagen för vad dessa egentligen är, svagare parter, kan viss konsumentlagstiftning bli tillämplig när avtalstolkningar ska göras. En bred utredning bör tillsättas för att analysera vilka rättsregler som kan anpassas efter småföretagens verkliga förutsättningar. Exempelvis bör småföretag kunna ansluta sig till spärregistret för telefoni, det så kallade Nixregistret, på samma sätt som privatpersoner kan göra. Detta för att undvika telefonbedrägerier.

Arman Teimouri (L)

Christer Nylander (L)

Emma Carlsson Löfdahl (L)

Mats Persson (L)

Tina Acketoft (L)

Lina Nordquist (L)

Allan Widman (L)